

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Κλινική Άσκηση στη Λογοπαθολογία 2

Ενότητα 2: Διαγνωστικές & Θεραπευτικές
Προσεγγίσεις στις Διαταραχές Άρθρωσης &
Φωνολογίας – 1

Ταφιάδης Διονύσιος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τμήμα Λογοθεραπείας

Κλινική Άσκηση στη Λογοπαθολογία 2

Ενότητα 2: Διαγνωστικές & Θεραπευτικές Προσεγγίσεις
στις Διαταραχές Άρθρωσης & Φωνολογίας – 1.

Ταφιάδης Διονύσιος

Εργαστηριακός Συνεργάτης

Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Αναφορά στην έννοια της φωνολογίας, της φωνολογικής επίγνωσης και θεωρητικές προσεγγίσεις.

Περιεχόμενα ενότητας

- Ορισμοί
- Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο
- Φωνολογικές Αντιθέσεις
- Φωνολογικά Φαινόμενα
- Μεταγνώση

Ορισμοί

Ορισμοί (1 από 13)

- Φωνολογία είναι ο κλάδος της γλωσσολογίας που ασχολείται με τη λειτουργία των φθόγγων σε μια δεδομένη γλώσσα (Γαβριηλίδου, 2003). Η φωνολογία μελετά τη φωνολογική ικανότητα που ένας ομιλητής εμφανίζει στη μητρική του γλώσσα, δηλαδή το σύστημα εκείνο που αναπτύσσεται στα πρώτα έτη της ζωής του ανθρώπου και στα πλαίσια του οποίου καθορίζεται, η διαφορά μεταξύ των φθόγγων που διακρίνουν σημασίες και μη σημασίες (Nespor, 1999).

Ορισμοί (2 από 13)

- Σκοπός της είναι δηλαδή, να επισημάνει και να καθορίσει συστηματικά τη λειτουργικότητα των φθόγγων οποιασδήποτε γλώσσας. Έτσι, επιτυγχάνεται ο περιορισμός από έναν θεωρητικά άπειρο σ' έναν ελάχιστο και αυστηρά καθορισμένο αριθμό φθόγγων, πράγμα που επιτρέπει, παρά τις ατομικές φωνητικές διαφορές, τη γλωσσική επικοινωνία ανάμεσα στα μέλη μιας γλωσσικής κοινότητας.

Ορισμοί (3 από 13)

- Η φωνολογία προσπαθεί να περιγράψει τη μορφή (form) της γλωσσικής έκφρασης, επιδιώκει να φτάσει, δηλαδή, σε μία όσο το δυνατόν πληρέστερη και ακριβέστερη περιγραφή των φωνημάτων και των υπολοίπων διαφοροποιητικών στοιχείων μιας γλώσσας (επιτόνισης, τονισμού κ.τ.λ.), στην κατάταξή τους και τον προσδιορισμό των μεταξύ τους σχέσεων, των δυνατών θέσεων εμφάνισης και της δυνατότητας συνδυασμού τους στη ροή του λόγου (Γαβριηλίδου, 2003).

Ορισμοί (4 από 13)

Φωνολογικές Θεωρίες

- Δομική (Martinet, 1955)
- Γενετική Chomsky & Halle (1968)
- Μη Γραμματική: Διακρίνονται τέσσερις υποθεωρίες, ανάλογα με τις θεωρητικές αναθεωρήσεις που προτείνονται: αυτοτεμαχιακή φωνολογία, μετρική φωνολογία, λεξική φωνολογία και προσωδιακή φωνολογία.

Ορισμοί (5 από 13)

- Με τον όρο *φωνολογική ενημερότητα* αναφερόμαστε στη ικανότητα διάκρισης των φωνολογικών μερών μιας λέξης και χειρισμού των μερών αυτών. Σχετικά με την διάκριση των φωνολογικών μερών μιας λέξης εννοούμε πως τα άτομα που έχουν αναπτύξει τη φωνολογική τους ενημερότητα αντιλαμβάνονται ότι οι λέξεις αποτελούνται από επιμέρους ήχους στους οποίους μπορούν να αναλυθούν.

Ορισμοί (6 από 13)

- Η φωνολογική ενημερότητα είναι μεταγλωσσική δεξιότητα, δηλαδή για να κατακτηθεί θα πρέπει το άτομο να γνωρίζει πώς να επεμβαίνει στη δομή της γλώσσας και να κατανοεί ότι οι λέξεις που χρησιμοποιούνται εξυπηρετώντας επικοινωνιακές ανάγκες είναι μονάδες που αποτελούνται από επιμέρους συστατικά τις συλλαβές και ακόμη πιο αναλυτικά, τα φωνήματα από τα οποία δομούνται οι συλλαβές. (Παντελιάδου, 2000).

Ορισμοί (7 από 13)

- Η ικανότητα φωνολογικής επεξεργασίας του λόγου θεωρείται απαραίτητα δεξιότητα σε μια αλφαβητική και με διάφανη ορθογραφία γλώσσα (δηλαδή με μεγάλο βαθμό συνέπειας στην αναπαράσταση των ήχων από τα γράμματα), όπως είναι η ελληνική.

Ορισμοί (8 από 13)

- Η αδυναμία τους να κατανοήσουν τη φωνολογική δομή των λέξεων σε επίπεδο συλλαβής και σε φωνήματα δυσχεραίνει την κατάκτηση της πρώτης ανάγνωσης και τη μετέπειτα αυτοματοποίηση της ανάγνωσης (Πολυχρόνη, Χατζηχρήστου, Μπίμπου, 2009).

Ορισμοί (9 από 13)

Φωνολογική επίγνωση

- Ένα παιδί που δεν μπορεί να αναλύσει τις λέξεις σε φωνήματα θα δυσκολευτεί πολύ να ταυτίζει ήχους της ομιλίας με τα σύμβολα του γραπτού λόγου μέσω της αντιστοιχίας γράφημα-φώνημα. Αυτό σημαίνει ότι αν υπάρχει ελλιπής ανάπτυξη της ικανότητας συνειδητής ανάλυσης της ομιλίας σε μικρότερα τμήματα ή αλλιώς της φωνολογικής επίγνωσης παρατηρείται δυσκολία στην εκμάθηση της ανάγνωσης.

Ορισμοί (10 από 13)

- Η φωνολογική επίγνωση είναι η συνειδητή ικανότητα πρόσβασης στη φωνητική δομή της γλώσσας, του να αντιλαμβάνεται, να εντοπίζει και να χειρίζεται με επιδεξιότητα τα δομικά στοιχεία του προφορικού λόγου. Περιλαμβάνει ικανότητες, όπως αυτές της αναγνώρισης, απομόνωσης, ταύτισης, ανάλυσης, σύνδεσης, προσθήκης, διαγραφής, αντικατάστασης φωνημάτων, για την παραγωγή νέων λέξεων ή ψευδολέξεων.

Ορισμοί (11 από 13)

- Οι μεταφωνολογικές ικανότητες, δηλαδή οι ικανότητες αναγνώρισης φωνολογικών συστατικών μερών των γλωσσικών μονάδων και ηθελημένου χειρισμού αυτών (φωνολογική ενημερότητα), κατακτώνται κατά την προσχολική ηλικία, ενώ άλλες μετά τα επτά χρόνια. Μπορεί ένα μέρος τους να διδαχτεί σε μικρές ηλικίες και έχει θετικά αποτελέσματα στην εκμάθηση του γραπτού λόγου.

Ορισμοί (12 από 13)

- Η Sprenger-Charolles με τον όρο «φωνολογική συνείδηση» δηλώνει το σύνολο των γλωσσικών/εκφραστικών εκδηλώσεων του υποκειμένου που δείχνουν ότι έχει την ικανότητα να κατατέμνει συνειδητά τον προφορικό λόγο σε μονάδες που δεν είναι φορείς σημασίας (συλλαβές, φωνήματα, ομοιοκαταληξίες) και, ειδικότερα, με τον όρο «φωνηματική συνείδηση» (conscience phonémique) χαρακτηρίζει την ικανότητα χειρισμού των φωνημάτων.

Ορισμοί (13 από 13)

- Ο Tunmer ορίζει τη φωνολογική συνείδηση με δυο τρόπους: (α) ως την ικανότητα να χειρίζεται κανείς τις φωνηματικές μονάδες του λόγου και να στοχάζεται πάνω σ' αυτές, και (β) ως μια από τις μεταγλωσσικές ικανότητες οι οποίες φανερώνουν μια στοχαστική σκέψη και ένα συνειδητό, σκόπιμο έλεγχο του υποκειμένου πάνω στη δομή και τις λειτουργίες της γλωσσικής διαδικασίας.

Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο

Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο (1 από 4)

- Το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο δημιουργήθηκε από τους γλωσσολόγους για να αναπαριστά διακριτά, με ακρίβεια και λεπτομέρεια καθέναν από τη μεγάλη ποικιλία ήχων (φθόγγων και φωνημάτων) που χρησιμοποιούνται από τις ομιλούμενες ανθρώπινες γλώσσες. Είναι διαμορφωμένο για να αποτελεί το σταθερό τρόπο καταγραφής όλων των ανθρώπινων γλωσσών και χρησιμοποιεί σύμβολα από τις διάφορες εκδοχές του λατινικού αλφαβήτου, καθώς και από το ελληνικό αλφάβητο.

Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο (2 από 4)

the international phonetic alphabet (2005)

consonants (pulmonic)	LABIAL		CORONAL				DORSAL			LARYNGEAL		
	Bilabial	Labio-dental	Dental	Alveolar	Palato-alveolar	Retroflex	Alveolo-palatal	Palatal	Velar	Uvular	Pharyngeal	Glottal
Nasal	m	ɱ	n			ɳ	ɲ	ŋ	ɴ			
Plosive	p b		t d			ʈ ɖ	c ɟ	k ɡ	q ɢ	ʔ	ʕ	
Fricative	ɸ β	f v	θ ð	s z	ʃ ʒ	ʂ ʐ	ç ʝ	x ɣ	χ ʁ	ħ ʕ	h ɦ	
Approximant		ʋ		ɹ		ɻ	j	ɰ				
Tap, flap		ⱱ		ɾ		ɽ						
Trill	ʙ			r						ʀ	ʜ	ʕ̼
Lateral fricative				ɬ ɮ		ɮ̝ ɮ̞	ɬ̝ ɬ̞	ɮ̺ ɮ̻				
Lateral approximant				l		ɭ	ʎ	ʟ				
Lateral flap				ɺ		ɻ̥						

Where symbols appear in pairs, the one to the right represents a modally voiced consonant, except for murmured ʕ. Shaded areas denote articulations judged to be impossible. Light grey letters are unofficial extensions of the IPA.

Εικόνα 1. Διεθνές Φωνές Αλφάβητο. [1]

consonants (non-pulmonic)

clicks	implosives	ejectives
ʘ Bilabial fricated	ɓ Bilabial	ʼ examples:
ǀ Laminal alveolar fricated ("dental")	ɗ Dental or alveolar	ɓ' Bilabial
ǃ Apical (post)alveolar abrupt ("retroflex")	ɠ Retroflex	t' Dental or alveolar
ǂ Laminal postalveolar abrupt ("palatal")	ɸ Palatal	k' Velar
ǁ Lateral alveolar fricated ("lateral")	ɠ Velar	ɬ' Lateral affricate
ǁ̥ Velar (back released)	ʕ Uvular	s' Alveolar fricative

consonants (co-articulated)

ɱ	Voiceless labialized velar approximant
ʋ	Voiced labialized velar approximant
ɰ	Voiced labialized palatal approximant
ħ	Simultaneous x and ʕ (existence disputed)
ɬ̝	Affricates and double articulations
ɡ̊	may be joined by a tie bar

brackets

//morphophonemic//
/phonemic/
[phonetic]
<orthographic>

Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο (3 από 4)

consonants (non-pulmonic)

clicks	implosives	ejectives
◌ǀ Bilabial fricated	◌ɓ Bilabial	◌' examples:
◌ǃ Laminar alveolar fricated ("dental")	◌ɗ Dental or alveolar	◌p' Bilabial
◌ǃ! Apical (post)alveolar abrupt ("retroflex")	◌ɖ Retroflex	◌t' Dental or alveolar
◌ǃ† Laminar postalveolar abrupt ("palatal")	◌ɟ Palatal	◌k' Velar
◌ǃ Lateral alveolar fricated ("lateral")	◌ɠ Velar	◌tʃ' Lateral affricate
◌ǃ> Velar (back released)	◌ɢ Uvular	◌s' Alveolar fricative

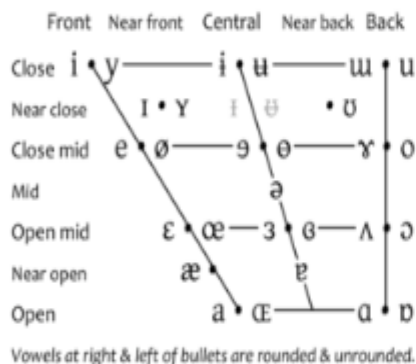
consonants (co-articulated)

◌M	Voiceless labialized velar approximant	//morphophonemic//
◌W	Voiced labialized velar approximant	/phonemic/
◌ɥ	Voiced labialized palatal approximant	[phonetic]
◌ɧ	Simultaneous x and ʃ (existence disputed)	<orthographic>
◌tʃ	Affricates and double articulations	
◌gb	may be joined by a tie bar	

brackets

Εικόνα 2. Διεθνές Φωνές Αλφάβητο. [\[1\]](#)

vowels

suprasegmentals

◌ˈ	Primary stress	◌ː	Extra stress
◌ˌ	Secondary stress	[ˌfoʊnəˈtɪʃən]	
eː	Long	eˑ	Half-long
e	Short	ɛ̥	Extra-short
◌.	Syllable break	t_a	Linking (no break)
	intonation		
	Minor (foot) break		
	Major (intonation) break		
↗	Global rise	↘	Global fall

(tone)

level tones	contour tones (e.g.)
ě] Top	ě ↗ Rising
é High	é ↘ Falling
ē Mid	ě ↗ High rising
è Low	ě ↗ Low rising
è] Bottom	ē ↘ High falling
tone terracing	ē ↘ Low falling
ˑ	ě ↗ Peaking
ˑ	ě ↘ Downstep
ˑ	ě ↘ Dipping

Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο (4 από 4)

diacritics Diacritics may be moved to fit a letter, as *ɥ* or *ɟ*. Other letters may be used as diacritics of phonetic detail: *r*^h (fricative release), *b*^h (breathy voice), *m*^ʔ (glottalized), *ə*[◌] (epenthetic schwa), *o*^w (off-glide), *u*^β (compressed).

SYLLABICITY & RELEASES		PHONATION		PRIMARY ARTICULATION		SECONDARY ARTICULATION			
<i>ɲ ɳ</i>	Syllabic	<i>ɲ̥ ɲ̬</i>	Voiceless or Slack voice	<i>t̪ b̪</i>	Dental	<i>tʷ dʷ</i>	Labialized	<i>ɔ̞ ɤ̞</i>	More rounded
<i>ɛ̥ ɔ̥</i>	Non-syllabic	<i>ɣ̥ ɣ̬</i>	Modal voice or Stiff voice	<i>t̺ d̺</i>	Apical	<i>tʲ dʲ</i>	Palatalized	<i>ɔ̞ ɤ̞^w</i>	Less rounded
<i>tʰ h̥t</i>	(Pre)aspirated	<i>ɲ̤ ɲ̥</i>	Breathy voice	<i>t̺ d̺</i>	Laminal	<i>tˠ dˠ</i>	Velarized	<i>ẽ ẽ̃</i>	Nasalized
<i>dⁿ</i>	Nasal release	<i>ɲ̤ ɲ̥</i>	Creaky voice	<i>ɹ̥ t̺</i>	Advanced	<i>tˠ dˠ</i>	Pharyngealized	<i>ɘ ɘ̃</i>	Rhoticity
<i>d^l</i>	Lateral release	<i>ɹ̥ ɹ̥</i>	Strident	<i>ɨ̺ t̺</i>	Retracted	<i>t̠ z̠</i>	Velarized or pharyngealized	<i>ɛ̞ ɔ̞</i>	Advanced tongue root
<i>t̠</i>	No audible release	<i>ɲ̥ ɲ̥</i>	Linguolabial	<i>ä̺ j̺</i>	Centralized	<i>ũ̺</i>	Mid-centralized	<i>ɛ̞ ɔ̞</i>	Retracted tongue root
<i>ɛ̞ β̞</i>	Lowered (<i>β̞</i> is a bilabial approximant)			<i>e̺ ɹ̺</i>	Raised (<i>ɹ̺</i> is a voiced alveolar non-sibilant fricative, <i>ɹ̺</i> a fricative trill)				

Εικόνα 3. Διεθνές Φωνές Αλφάβητο. [\[1\]](#)

Φωνολογικές Αντιθέσεις

Φωνολογικές Αντιθέσεις (1 από 3)

- Σύμφωνα την βιβλιογραφία η καθυστέρηση ή παντελής διακοπή της φωνολογικής απόκτησης μπορεί να οφείλεται στους ακόλουθους πέντε λόγους:
 - Το παιδί μπορεί να κατακλύζεται από τα πολύπλοκα συστήματα ήχων στα οποία εκτίθεται και να αδυνατεί να αντλήσει νέες πληροφορίες από το γλωσσικό του περιβάλλον.

Φωνολογικές Αντιθέσεις (2 από 3)

- Να υπάρχει ενδεχομένως καθυστέρηση στην ωρίμανση του παιδιού που να περιορίζει τη γλωσσική παραγωγή του.
- Να μην υπάρχει ανατροφοδότηση από το γλωσσικό περιβάλλον του παιδιού και να περιορίζεται έτσι η γλωσσική εν γένει και φωνολογική του ειδικότερα συνειδητοποίηση.
- Να δέχεται τόσο μεγάλη ποικιλία γλωσσικών ερεθισμάτων, ώστε να μην είναι σε θέση να συστηματοποιήσει αφαιρετικά τη φωνολογική του γνώση.

Φωνολογικές Αντιθέσεις (3 από 3)

- Να έχει τόσο εξοικειωθεί με το ατελές φωνολογικό σύστημα που έχει δομήσει, ώστε να χάσει τη γνωστική του ικανότητα να κάνει νέες υποθέσεις σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία των ήχων.

Φωνολογικά Φαινόμενα

Φωνολογικά Φαινόμενα (1 από 13)

- Τα φαινόμενα διακρίνονται σε πέντε κατηγορίες, ανάλογα με τη μεταβολή που επιφέρουν:
- **α)** Φαινόμενα στα οποία η μεταβολή ορισμένων χαρακτηριστικών, υπό την επίδραση των χαρακτηριστικών των γειτονικών φωνημάτων, έχει ως σκοπό είτε να καταστούν ορισμένα φωνήματα περισσότερο όμοια προς άλλα, είτε να διαφοροποιηθούν από αυτά.

Φωνολογικά Φαινόμενα (2 από 13)

- **β)** Φαινόμενα στα οποία η μεταβολή αφορά ένα ολόκληρο φώνημα, το οποίο μπορεί ή να αποβληθεί ή να αναπτυχθεί.
- **γ)** Φαινόμενα που αναφέρονται σε συγχώνευση χαρακτηριστικών δύο διαδοχικών φωνημάτων ή σε συγχώνευση χαρακτηριστικών ενός μοναδικού φωνήματος.

Φωνολογικά Φαινόμενα (3 από 13)

- **δ)** Φαινόμενα που έχουν ως αποτέλεσμα την εξασθένηση ή την ενίσχυση του φωνήματος, όταν επέρχεται μεταβολή ορισμένων φωνημικών ή υπερφωνημικών στοιχείων.
- **ε)** Φαινόμενα σχετικά με την τροποποίηση του τονικού περιγυρου.

Φωνολογικά Φαινόμενα (4 από 13)

- Αφομοίωση και Ανομοίωση
- Αποβολή και Ανάπτυξη
- Συνάρθρωση
- Εξασθένιση και Ενίσχυση

Φωνολογικά Φαινόμενα (5 από 13)

Δομικά και Συστημικά φωνολογικά λάθη

- Οι φωνολογικές διαδικασίες που χρησιμοποιούν τα παιδιά για να απλοποιήσουν τον λόγο διακρίνονται σε δομικές (απλοποιήσεις στη δομή των συλλαβών, συμπλεγμάτων και των λέξεων) και συστημικές (απλοποιήσεις των φωνημικών αντιθέσεων). Προκαλούν ομιλία δυσκατάληπτη ανάλογα με την έκταση των διαδικασιών και συνήθως επηρεάζουν και τον γραπτό λόγο.

Φωνολογικά Φαινόμενα (6 από 13)

- Οι δομικές διαδικασίες είναι οι στρατηγικές απλοποίησης της δομής μιας φωνητικής ακολουθίας (συλλαβής, λέξης, πρότασης). Οι διαδικασίες αυτές αφορούν είτε στη μείωση των διαφοροποιητικών χαρακτηριστικών που υπάρχουν είτε στην απλοποίηση της φωνοτακτικής δομής της ακολουθίας.

Φωνολογικά Φαινόμενα (7 από 13)

Δομικές διαδικασίες απλοποίησης

- Πτώση συλλαβής
- Αναδιπλασιασμός (ολικός ή μερικός)
- Πτώση φωνήματος ή συμπλέγματος συμφώνων
- Αρμονία συμφώνων

Φωνολογικά Φαινόμενα (8 από 13)

Δομικές διαδικασίες απλοποίησης

- Μετάθεση-Μετακίνηση
- Απλοποίηση συμπλεγμάτων συμφώνων
- *Επένθεση*
- *Συγχώνευση*

Φωνολογικά Φαινόμενα (9 από 13)

- Συστημικές διαδικασίες απλοποίησης
- Οι συστημικές διαδικασίες είναι οι διαδικασίες απλοποίησης των φωνημικών αντιθέσεων. Περιγράφουν την πορεία οργάνωσης των φωνημικών αντιθέσεων, οι οποίες πραγματοποιούνται μέσα στα πλαίσια μιας ομάδας φωνημάτων με κοινά διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά.

Φωνολογικά Φαινόμενα (10 από 13)

Συστημικές διαδικασίες απλοποίησης

- Εμπροσθοποίηση
- Οπισθοποίηση
- Στιγματικοποίηση/Εκκροτοποίηση
- Ηχηροποίηση
- Αηχοποίηση

Φωνολογικά Φαινόμενα (11 από 13)

Συστημικές διαδικασίες απλοποίησης

- Χειλικοποίηση
- Φατνικοποίηση
- Ουρανικοποίηση
- Ουδετεροποίηση

Φωνολογικά Φαινόμενα (12 από 13)

- Υπάρχουν τουλάχιστον τρεις κύριοι τύποι διαδικασιών που αφορούν στη φωνολογική ανάπτυξη της ομιλίας.
- Α) *Διαδικασίες υποκατάστασης*: ένας φθόγγος υποκαθίσταται από έναν άλλο. Αυτό συχνά εξαρτάται από τη θέση που κατέχει μέσα στη λέξη ή από το είδος του φωνήματος. Ένα παιδί μπορεί π.χ. να υποκαταστήσει φθόγγους που μοιάζουν ηχητικά (πόδι – βόδι) ή έναν μεσαίο φθόγγο (μπάλα – λάμπα).

Φωνολογικά Φαινόμενα (13 από 13)

- Β) *Διαδικασίες αρμονίας*: δύο φωνήματα μιας λέξης γίνονται όμοια, π.χ. γάτα – τάτα. Το αρχικό δηλαδή γ εξομοιώνεται με το τα που ακολουθεί.
- Γ) *Διαδικασίες αλλαγής στη δομή των συλλαβών*: ο αριθμός δηλαδή ή η σειρά των φθόγγων μέσα σε μια συλλαβή περιορίζεται ή αλλάζει. Αυτό συμβαίνει συχνά σε συμπλέγματα συμφώνων, π.χ. «σπίτι – πίτι», «τρέχω – τέχω». Επίσης μπορεί να παραλείπεται η τελική συλλαβή, π.χ. «μπαμπά – μπα».

Μεταγνώση

Μεταγνώση (1 από)

- Η μεταγνώση, ανάλογα με τη γνωστική λειτουργία στην οποία επικεντρώνεται, μπορεί να διακρίνεται σε διάφορους τύπους: οι κυριότεροι από αυτούς είναι η μεταμνήμη, η μεταπροσοχή και η μεταγλώσσα. Ανάλογα με το αντικείμενο στο οποίο αναφέρεται, η μεταγνώση διακρίνεται σε τέσσερις μορφές. Αυτές οι μορφές αλληλεπιδρούν διαρκώς μεταξύ τους με αποτέλεσμα να αλληλοκαθορίζονται σε έναν ορισμένο βαθμό.

Μεταγνώση (2 από)

Ειδικότερα, οι μορφές της μεταγνώσης είναι:

- Μεταγνωστική γνώση
- Γνώση έργων-στόχων
- Γνώση ενεργειών-στρατηγικών
- Μεταγνωστικές εμπειρίες

Αναφορές Εικόνων

1. https://en.wikipedia.org/wiki/International_Phonetic_Alphabet#/media/File:IPA_chart_2005.png

Βιβλιογραφία

- Bauman-Waengler, J. (2012). *Articulatory and phonological impairments: A clinical focus*. Pearson Higher Ed.
- Bernthal, J. E., Bankson, N. W., & Flipsen, P. (2012). *Articulation and phonological disorders: Speech sound disorders in children*. Pearson Higher Ed.
- Dodd, B., Zhu, H., Crosbie, S., Holm, A., & Ozanne, A. (2002). *Diagnostic evaluation of articulation and phonology (DEAP)*. Psychology Corporation.
- Howell, J., & Dean, E. (1991). *Treating phonological disorders in children: Metaphon, theory to practice*. Singular Publishing Group.
- Ingram, D. (1977). *Phonological disability in children* (Vol. 2). Elsevier Publishing Company.
- Pella-Brooks, A., & Hegde, M. N. (2007). Assessment and treatment of articulation and phonological disorders in children.
- Shriberg, L. D. (1994). Five subtypes of developmental phonological disorders. *Clinics in Communication Disorders, 4*(1), 38-53.
- Shriberg, L. D., & Kwiatkowski, J. (1982). Phonological Disorders IA Diagnostic Classification System. *Journal of Speech and Hearing Disorders, 47*(3), 226-241.
- Shriberg, L. D., & Kwiatkowski, J. (1994). Developmental Phonological Disorders IA Clinical Profile. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research, 37*(5), 1100-1126.

Σημείωμα Αναφοράς

Ταφιάδης Δ. Κλινική Άσκηση στη Λογοπαθολογία 2. ΤΕΙ
Ηπείρου. Διαθέσιμο από:

<http://eclass.teiep.gr/courses/LOGO136/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

